

Justice

Justitie
Spravedlnost
Πравосъдие
Justicia
Δικαιοσύνη
Giustizia
Ceartă
Pravosudje
Gustizzja
Justiz
Oikeusasiat
Rättsliga frågor
Teisingumas
Igazság
Tessitates
Justiça
Spravodlivost
Sprawiedliwość
Rettige anliggender
Justiție

Lyčių lygybė prekių ir paslaugų sityje - ES Direktyva 2004/113/EB

Eleonora Sadauskaitė,

*Europos Komisija,
Teisingumo ir vartotojų reikalų generalinis direktoratas,
Lygybės teisės aktų skyrius*

Direktyva 2004/113/EB

Direktyva – svarbus žingsnis lyčių lygybės srityje

- Prieš Amsterdamo sutarties įsigaliojimą lyčių lygybės principas ES apėmė tik darbo sritį
- Teisinis pagrindas – Amsterdamo sutarties 13 straipsnis (dabar Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 19 straipsnis)
- ES Pagrindinių teisių chartijos 21 ir 23 straipsniai
- → **Direktyva nustato tik būtiniausius reikalavimus**

Justice

Direktyva 2004/113/EB

Tikslas – užtikrinti lyčių lygybę galimybės naudotis prekėmis ir paslaugomis ir prekių ir paslaugų teikimo srityje.

Vienodo požiūrio principas

Tiesioginės ir netiesioginės diskriminacijos (įskaitant priekabiavimą ir seksualinį priekabiavimą bei nurodymą diskriminuoti) draudimas

Justice

Direktyva 2004/113/EB – pagrindinės sąvokos

- Tiesioginė ir netiesioginė diskriminacija
- Priekabiavimas, seksualinis priekabiavimas ir nurodymas diskriminuoti
- Paslaugų ir prekių sąvokos

Justice

Direktyva 2004/113/EB – pagrindinės sąvokos

Priekabiavimo ir seksualinio priekabiavimo draudimas – atvejai kuriems taikomas

- tarp vartotojų ir paslaugų tiekėjų ar prekių pardavėjų
- tarp trečiųjų šalių prekių ir paslaugų teikimo srityje

Justice

Direktyva 2004/113/EB – taikymo sritis

Direktyva *taikoma*:

- Prekėms ir paslaugoms kurios yra prieinamos visuomenei

Direktyva *netaikoma*:

- Paslaugoms privataus bei šeimos gyvenimo srityse
- Veiklai neprieinamai visuomenei
- Švietimo srityje
- Žiniasklaidos ir reklamos turiniui
- Viešosios valdžios funkcijų vykdymui
- Užimtumo ir darbo srityje

Justice

Direktyva 2004/113/EB išimtyis vienodo požiūrio principo taikymui

- **4(5) straipsnis**
  - Paslaugų teikimas tik vienos lyties asmenims
  - Tos pačios paslaugos kainų skirtumas
- > *Teisėstas tikslas*
- > *Tinkamos ir būtinos priemonės*
- **6 straipsnis - pozityvūs veiksmai**

Justice

Finansinės paslaugos, *Test-Achats* sprendimas

Vienodų sąlygų taikymo abiejų lyčių asmenims taisyklė – 5(1) straipsnis

Asmenų įmokų ir išmokų skirtumų neturi atsirasti dėl to, kad į lytį atsižvelgiama kaip į veiksnį apskaičiuoti įmokas ir išmokas draudimo ir susijusių finansinių paslaugų tikslais

Test-Achats Teisingumo Teismo sprendimas C-236/09

- Direktyvos 5(2) straipsnis pagal kurį leidžiami skirtumai dėl lyties draudimo srityje jei jie pagrįsti svarbiais aktuariniais duomenimis, **pripažintas negaliojančiu**

- straipsnio 5(2) nuostatos trukdo siekti vienodo požiūrio į vyrus ir moteris draudimo srityje

- Nuo 2012 gruodžio 21 d. 5(1) straipsnyje numatyta taisyklė taikoma be išimčių – t.y. lygių galimybių principas pilnai taikomas finansinėms paslaugoms

Justice

Finansinių paslaugų sektorius

- **2011 Komisijos gairės skirtos Test-Achats sprendimo įgyvendinimui palengvinti**
5(1) straipsnis taikomas tik naujoms sutartims sudarytoms po 2012 gruodžio 21 d.
- **4(5) straipsnis – draudimo paslaugos orientuotos į vieną lytį leistinos**
- **Solidarumo mechanizmas – 5(3) straipsnis – išlaidos susijusios su motinyste**

Justice

Teisių gynimo priemonės

- **Teisių apsauga**
- **Apsauga nuo persekiojimo**
- **Įrodinėjimo pareiga**
- **Sankcijos**
- **Vienodą požiūrį skatinančios įstaigos**
  - Pagalbos nukentėjusiesiems nuo diskriminacijos teikimas
  - Nepriklausomi tyrimai dėl diskriminacijos,
  - Nepriklausomų ataskaitų ir rekomendacijų skelbimas

Justice

Direktyvos 2004/113/EB įgyvendinimas

- **Visos 28 VN perkėlė Direktyvą į nacionalinę teisę**
- **Probleminės sritys įgyvendinant Direktyvą**
  - Išimtyis lygybės principui numatytos 4(5) straipsnyje
  - Kompensacija nukentėjusiam asmeniui

Justice

Test-Achats sprendimo įgyvendinimas ir poveikis draudimo sektoriui

- **28 VN perkėlė sprendimą į nacionalinės teisės aktus**
- **Vienodų sąlygų abiejų lyčių asmenims principas taikomas privačioms draudimo sutartims**
  - Kai kurios VN šį principą taiko ir profesinėms pensijoms
- **Žymus poveikis draudimo kainodarai?**
  - Poveikis minimalus
  - Nepagrįsto kainos kitimo nenustatyta

Justice

Išvados

Tolimesni veiksmai Test-Achats sprendimas

- Test-Achats and „X“ Teisingumo Teismo sprendimų poveikio profesinių pensijų srityje (Direktyva 2006/54/EB) vertinimas

Tolimesni veiksmai – Direktyvos įgyvendinimas

- Tęsti intensyvų dialogą su valstybėmis narėmis, siekiant išspręsti likusias įgyvendinimo problemas
- Įgyvendinimas valstybėse narėse siekiant užtikrinti efektyvią nukentėjusiųjų nuo diskriminacijos apsaugą

Justice

Dėkoju už dėmesį!

Justice

<http://ec.europa.eu/justice/gender-equality>

Justice